

Överklagan över detta be-
slut har inte kommit in till
länsstyrelsen. 001019

Enligt sändlista

Delg. dag
000911, 12, 16, 20, 21, 22, 27

**Beslut om bildande av naturreservatet Borntorp vid sjön
Bornan i Väddö församling, Norrtälje kommun**

(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn : Borntorp

Kommun : Norrtälje

Församling : Väddö

Registerområde : Norrtälje kommun

Läge : Ekonomiska kartan nr 129 02. Reservatet ligger
vid sjön Bornans södra strand ca 500 SO om
Borntorp, ca 25 km norr om Norrtälje.

Gräns : Avgränsningsförslaget är markerat med svart linje
på bifogad karta, bilaga 1

Fastigheter : Delar av Massum 2:13, 5:3, 6:2 och 11:1

Markägare : Enskilda (se bilaga 2, skötselplan sid 4 och 5)

Areal : ca 15 hektar

därav landareal : ca 15 hektar

Naturvårdsförvaltare : Länsstyrelsen

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) att förklara det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Borntorp

Ändamålet med reservatet

- skall vara att bevara ett naturskogsliknande område med dess skyddsvärda växt- och djurliv. Därvid skall särskilt områdets betydelse som biotop för hotade och sällsynta växt- och djurarter beaktas. Området skall så långt möjligt vara tillgängligt enligt allemansrättens principer för naturupplevelser och naturstudier. Vid eventuell konflikt mellan friluftsliv och hotade arter skall naturskyddets intressen ges företräde.

Ändamålet skall tryggas genom att

- skogen med dess växter i huvudsak får utvecklas fritt,
- inga anläggningar eller byggnader skall tillkomma i reservatet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla i området.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada levande eller döda träd och buskar eller utföra andra skogliga åtgärder såsom plantering, röjning eller gallring,
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi eller hydrologi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,

3. framföra motordrivet fordon med undantag av lätt terrängfordon vid uttransport av fällt vilt,
4. anlägga väg, stig eller parkeringsplats,
5. anordna upplag,
6. uppföra byggnad, mast eller annan anläggning,
7. dra fram mark- eller luftledning,
8. använda kemiska bekämpningsmedel eller gödningsmedel,
9. införa för området främmande växt- eller djurarter,
10. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan, se bilaga 2.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

1. Utmärka reservatets gränser samt sätta upp informations- skyltar om reservatet,
2. vidta smärre skötselåtgärder för att gynna särskild skyddsvärd (hotad) växt- eller djurart. Eventuellt avverkat virke i samband med detta tillfaller naturvårdsförvaltaren för att användas i områdets skötsel,
3. vidta viss röjningsgallring i ungsbogen för att gynna inslaget av ädellövträd inom den del av Massum 6:2 invid fastigheten Borntorp 1:1 som tidigare slutavverkats och planterats med gran. Området är idag huvudsakligen bevuxet med björksly,
4. ta väg genom reservatet vid utförande av skötselåtgärderna.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller bortta vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräddjur och groddjur),
4. medföra hund som inte är kopplad,
5. för längre tid än två dygn i följd tälta på samma plats,
6. göra upp öppen eld,
7. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande anordning.

Föreskrifterna ovan gäller även markägaren och hans folk samt annan nyttjanderättsinnehavare vid vistelse inom reservatet. Dock gäller inte föreskrifterna under C. punkt 3 och 4 jakträttsinnehavare och jaktgäster under tillåten jaktutövning.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med markägarna.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor från den dag de utkom från trycket i länets författningssamling.

Upphävande av interimistiskt skydd

Länsstyrelsen beslutar samtidigt att Länsstyrelsens beslut den 16.12.1997 i ärende 231-1997-60204 (01 FS 1998:10) om interimistiskt skydd för del av fastigheterna Massum 5:3 och 6.2 skall upphöra att gälla när beslutet om naturreservatet Borntorp vunnit laga kraft och reservatets skyddsföreskrifter börjat gälla.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området och dess skyddsvärden

Vid sjön Bornans södra strand, strax öster om Borntorp och Solstuvreten finns ett örtrikt skogsområde med mycket höga naturvärden som Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Norrtälje kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Botaniska Sällskapet i Stockholm m.fl. önskar bevara och skydda i form av naturreservat. Här finns ett ca 15 hektar stort barr- och barrblandskogsområde av naturskogs kvalitet som ännu i liten omfattning har påverkats av det moderna skogsbrukets avverknings- och förnygringsmetoder (kalhyggesbruket). Skogen har tidigare nyttjats för skogsbete och plockhuggning, men den skogliga kontinuiteten syns ha varit lång. Under relativt lång tid har skogen lämnats orörd och tillgången på död ved i form av torrträd och trädlågor är hög i delar av skogen. Området är till övervägande del bevuxet med gran med varierande inslag av vanliga lövträd (björk, asp, al och sälg) och ädellövträd (ek, ask, alm, skogslind och lönn) samt hassel. I övrigt finns några mindre fuktdrog (översilningsmarker) och kärr med sumpskog. Jordarten består huvudsakligen av moränlera och marken har en rik och kalkgynnad flora. Ett mindre område med ungskog av löv ingår i reservatet.

Detta område sydost om Borntorp har uppmärksamats för sina höga naturvärden i samband med bl.a. Skogsvårdsstyrelsens "nyckelbiotopsinventering" i länet och vid Skogsvårdsstyrelsens tidigare samråd om planerade skogsavverkningar i trakten. Norrtälje kommun har också låtit utföra en botanisk inventering i markerna söder om sjön Bornan. I rapporten

”Södra Bornan” publicerad 1997, bekräftas att det nu aktuella skogsområdet har särskilt höga naturvärden. Området hyser en ovanligt rik flora av kärlväxter samt svampar, lavar och mossor av olika slag. Många av dessa tillhör kategorin ” rödlistade” (sällsynta eller hotade) arter. Området vid Bornan utgör sålunda en viktig biotop och refuge för många arter som försvunnit eller blivit sällsynta i andra av skogsbruket mer påverkade skogar. Den lägre faunan har ännu inte undersökts men bedöms även den innehålla många s. k. rödlistade insekter och andra djurarter då området är rikt på olika trädarter och död ved i form av bl.a. lågor i olika nedbrytningsstadier. Ett skydd av området för att bevara den biologiska mångfalden i denna del av Norrtälje kommun är angeläget från naturvårdssynpunkt. Området utgör en av de få återstående rika gammelskogsområdena i trakten av Bornan och även i länet. Området med sina höga naturvärden bör enligt Länsstyrelsen säkerställas som naturreservat enligt 7 - 10 §§ i naturvårdslagen i form av naturreservat med skyddsföreskrifter mot arbetsföretag som kan hota naturvärdena såsom olika skogliga åtgärder (röjningar, avverkningar, skyddsdikning, markberedning, skogsplantering m.m.) samt andra arbetsföretag (bebyggelse, vägar, master m.m.).

Skogsområdet finns upptaget i länets naturvårdsprogram från 1983 där det ingår i ett större område vid sjön Bornan som åsatts skyddsklass 2 (mycket högt naturvärde p.g.a. av sin rika skog och markflora); detta innan områdets betydelse för hotade arter uppmärksammats.

Ärendets beredning

Frågan om skydd för detta skogsområde väcktes 1995 i samband med en till Skogsvårdsstyrelsen inlämnad anmälan om slutavverkning på en av fastigheterna inom området. Då Skogsvårdsstyrelsen ansåg att området var för stort för att kunna skyddas inom ramen för de medel som man disponerade för biotopskydd överlämnades ärendet till Länsstyrelsen för prövning om området i stället kunde skyddas i form av naturreservat. Efter ytterligare dokumentation av områdets naturvärden och samråd med Naturvårdsverket och kommunekologen i Norrtälje kommun tog Länsstyrelsen upp förhandlingar med markägarna om att bilda ett naturreservat till skydd för skogen och dess arter. Överenskommelse har därefter träffats med berörda markägare om ett reservat med skyddsbestämmelser och skötselplan. Uppgörelse har även träffats med berörda markägare om intrångsersättningen för att bilda reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i området är förenligt med översiktsplanen för Norrtälje kommun samt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen som numera återfinns i miljöbalken.

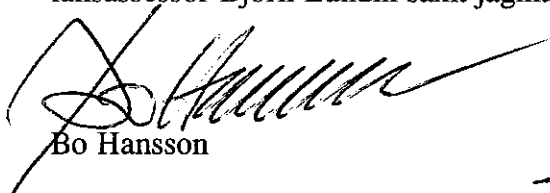
Förslaget till naturreservatet har sänts för yttrande till Norrtälje kommun och Skogsvårdsstyrelsen som tillstyrkt reservatsbildningen.

Eftersom detta ärende inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall ärendet handläggas och bedömas enligt naturvårdslagens bestämmelser enligt övergångsbestämmelserna 6 § lagen (1998: 811) om införande av miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut om naturreservatet Borntorp kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Bo Hansson. Vid ärendets slutliga handläggning har deltagit miljö- och planeringsdirektör Lars Nyberg, naturvårdschef Anders Nylén, planchef Carl Gustaf Hagander, länsantikvarie Ann-Charlotte Backlund, lantbruksdirektör Jan Emmervall, länsassessor Björn Lundin samt jägmästare Hans Englund, föredragande.

Bo Hansson

Hans Englund

Bilagor

1. reservatskarta
2. skötselplan
3. hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Miljövårdsenheten
Hans Englund

BESLUT

Datum

4. 9. 2000

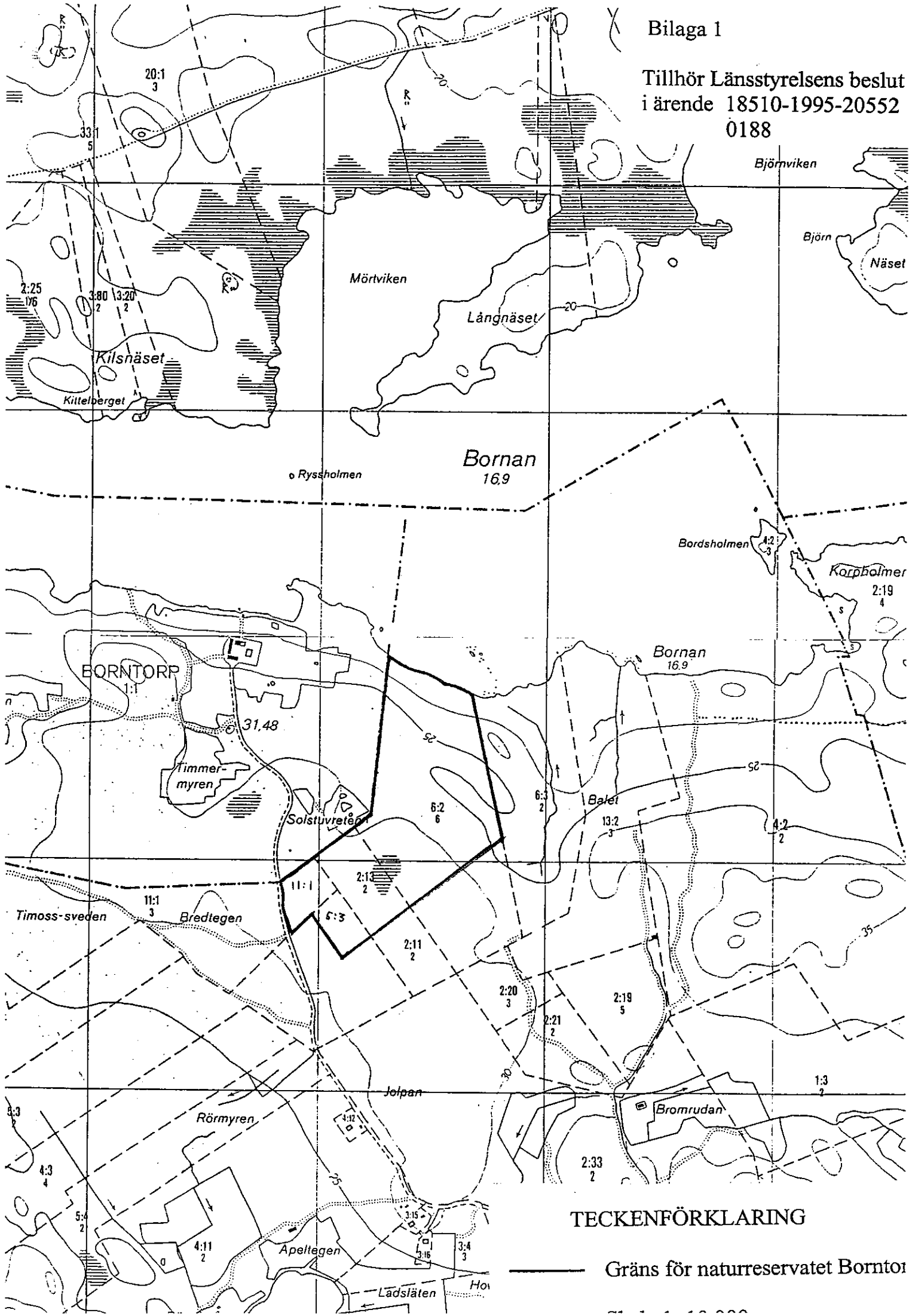
8(7)

Beteckning

18510-1995-20552

0188

SÄNDLISTA

Skötselplan för naturreservatet Borntorp

Föreliggande skötselplan har utarbetats inför inrättandet av naturreservatet Borntorp i Vaddö församling, Norrtälje kommun. Skötselplanen består av en textdel och en karta. Skötselplanen är fastställd genom Länsstyrelsens beslut den 4. 9. 2000. Fastställelsen innefattar inte den ekonomiska utredningen.

DATA OM NATURRESERVATET, FÖRESKRIFTER M.M.

se reservatsbeslutet

RIKTLINJER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ändamålet med naturreservatet är att bevara ett naturskogsliknande område med dess skyddsvärda växt- och djurliv. Områdets betydelse som livsmiljö för hotade och sällsynta växt- och djurarter skall särskilt beaktas. Området skall förvaltas så att detta syfte uppnås.

VEGETATIONEN

Vegetationen inom naturreservatet skall till helt övervägande del få utveckla sig fritt utan vårdåtgärder. Såväl levande som döda träd och buskar skall därvidlag lämnas orörda. Enligt reservatsföreskrifterna är all avverkning, plantering eller skadegörelse på träd och buskar förbjudet.

För området främmande växtarter får inte införas i reservatet. Ej heller får kemiska bekämpningsmedel eller gödningsmedel användas inom reservatsområdet. Detta förbud omfattar även utplacering av saltstenar för viltet.

Skötselåtgärder som kan bli aktuella är röjning och viss gallring för att gynna ädellövet inom det område som tidigare slutavverkats och som planterats med gran på fastigheten Massum 6:2, invid ägo gränsen till fastigheten Borntorp 1:1. Detta område, om ca 3 ha, har idag en sly- och

ungskog av olika lövträdsarter (björk, asp, al, sälg, ask m.fl. arter) med varierande inslag av gran.

Vidare kan det i framtiden bli aktuellt med begränsade åtgärder i syfte att gynna någon särskild skyddsvärd art t.ex. att vid behov vidta en lätt ljushuggning för att gynna fertiliteten i guckuskobestånden. Avverkningsriset bör i sådant fall bortforslas från växtplatsen. Markfloran i reservatet är överlag mycket rik med många kalkgynnade växtarter.

Eventuella skötselåtgärder skall planeras och genomföras genom naturvårdsförvaltarens försorg som också skall stå för alla omkostnader för åtgärderna. Naturvårdsförvaltaren har dock rätt att tillgodogöra sig eventuellt utfallande gagnvirke vid skötselåtgärderna för att användas i områdets skötsel.

DJURLIVET

Djurlivet bör få sköta sig själv utan holkuppsättningar eller stödutfodringar. Någon skydds jakt från reservatssynpunkt är idag inte påfordrat inom området även om älg och rådjur idag utövar ett relativt hårt betestryck på många lövträdsplantor, orkidéer och andra intressanta örter i reservatet.

För området främmande djurarter får enligt reservatsbestämmelserna inte införas i reservatet.

Alla vilda däggdjur och vilda fåglar är fredade under hela året såvida de inte enligt jaktförordningen får jagas under viss tid eller efter särskilt tillstånd. Därutöver har Naturvårdsverket med stöd av artskyddsförordningen beslutat om en nationell fridlysning av flera djurarter som inte omfattas av jaktlagstiftningen. Vilka arter och artgrupper som fridlysts framgår av verkets föreskrifter om artskydd (NFS 1999:12). Bl.a. är alla kräldjur (ormar och ödlor) och groddjur (groddor, paddor, salamandrar) samt några ovanliga insekter numera fridlysta i hela Sverige.

Jakten

Jakten är förbehållen jakträttsinnehavarna. Jakten är inte reglerad i reservatsföreskrifterna utan normal jakt får bedrivas på sådana djurarter som enligt jaktförordningen är tillåten för jakt under hela året eller del av året. Åverkan på träd och buskar för t.ex. iordningställande av jaktpass med skjutgator får inte göras inom reservatet. Vid uttransport av fällt högvilt (älg, hjort eller vildsvin) till närmaste bilväg får lätt terrängfordon användas enligt reservatsbestämmelserna och terrängkörningsförordningen. Uttransporten skall dock göras så att minsta möjliga skada uppstår på mark

och vegetation. Övningsskytte såsom lerduveskytte bör inte förekomma i reservatet på grund av bl.a. blyspridning, nedskräpning och oönskad störning på fauna och friluftsliv. Uppförande av permanenta skjuttorn är inte tillåtet enligt reservatsföreskrifterna. Mobila (flyttbara) skjuttorn, skjutlavar eller liknande får sättas upp om de inte skadar träden. Dessa anordningar skall dock plockas bort efter avslutad jakt.

Fisket

Fiske efter fisk eller kräftor i Bornan regleras inte av några reservatsföreskrifter utan får bedrivas av fiskerättsinnehavarna enligt fiskelagstiftningens regler. Inget vattenområde i sjön Bornan ingår i reservatet.

ANLÄGGNINGAR

Utöver informationsskyltar om reservatet och utmärkande av reservatets gränser skall inga anläggningar för friluftslivet uppföras inom reservatet. Om det på sikt är nödvändigt att kanalisera friluftslivet genom att utmärka en stig, anlägga en spång för att minska mark- eller vegetationsslitage får detta prövas i särskild ordning av Länsstyrelsen. Detsamma gäller om det i framtiden skulle bli aktuellt att anlägga någon parkeringsplats för besökare till reservatet om skogsbilvägen intill reservatet kan upplåtas för sådan trafik.

Vägar

Skogsbilvägen som går i reservatets sydvästra gräns till Borntorp är enskild. Vägen ingår i vägsamfälligheten Massum - Borntorp. Frågan om ett "solidariskt" statligt bidrag till vägunderhållet med anledning av reservatsbildningen på del av fastigheterna Massum 2:13, 5:3, 6:2 och 11:1 bör lösas genom överenskommelse i särskild ordning med vägsamfälligheten. Kontaktman för samfälligheten är, vid tiden för reservatsbildningen, Sune Wall tel. 0176 - 274091

TILLGÄNGLIGHET OCH VISTELSEREGLER

Reservatet skall i möjligaste mån vara tillgängligt enligt allemansrättens principer. Enligt reservatsföreskrifterna är det dock förbjudet att göra upp öppen eld på grund av risken för oönskad mark- och vegetationsslitage samt risken för skogsbrand.

Plockning av bär och matsvamp samt inte fridlysta växter är tillåtet inom reservatet. Alla arter av orkidéer är numera fridlysta i Sverige. I Stock-

holms län har dessutom en handfull andra arter fridlysts bl.a. blåsippan som inte får plockas eftersom dess jordstam ofta skadas allvarligt vid plockning. Gullviva och liljekonvalj får plockas i enstaka exemplar men aldrig för försäljning. Naturvårdsverket har senast den 3 november 1999 beslutat om att fridlysa ytterligare ett antal växt- som djurarter i hela landet. De nya fridlysningsbestämmelserna, som återfinns i Naturvårdsverkets författningssamling (NFS 1999:7), trädde i kraft den 1.1.1999.

All åverkan på levande och döda träd, såväl stående som liggande, är förbjuden. Det är även förbjudet att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar samt ta bort vedlevande svampar (vedtickor och skinnsvampar) på träd och vindfällen.

Hund som inte används i samband med tillåten jakt skall vara kopplad inom reservatet.

INVENTERINGAR M.M.

Inom reservatet bör vetenskapliga undersökningar kunna få bedrivas efter samråd med eller efter eventuellt behövligt tillstånd av Länsstyrelsen. En förutsättning är att dessa inventeringar inte skadar reservatets naturvärden.

RENHÅLLNING

Inga toaletter eller sopställ bör anordnas i reservatet. Dock skall reservatet vid behov städas från plast, papper och annat skräp genom naturvårdsförvaltarens försorg.

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren skall ha årlig tillsyn av reservatet. I tillsynen ingår bland annat att underhålla uppsatta informationsskyltar och verka för att reservatsföreskrifterna efterlevs samt rapportera om eventuella överträdelser. I tillsynen ingår även att göra noteringar om intressanta iakttagelser i reservatet. Detta kan gälla t.ex. häckning av ovanliga fågelarter, förekomst av rödlistade arter, slitage på mark och vegetation eller förändringar av växt- eller djurlivet.

RESERVATETS GRÄNSER OCH INFORMATIONSSKYLTAR

Reservatets gränser skall märkas ut av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Information om reservatet och dess föreskrifter skall finnas på skyltar som framställs enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Skyltarna sätts upp på lämpliga ställen i reservatet.

NATURVÅRDSFÖRVALTARE

Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare för reservatet.

MARKÄGARE (vid tiden för reservatsbildningen)

Ägare av fastigheten Massum 2:13

Ägare av fastigheten Massum 11:1

Ägare av fastigheten Massum 5:3 och 6:2

FINANSIERINGEN AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Staten bekostar naturvårdsförvaltningen med medel från anslaget ” Vård av naturreservat m.m.”

EKONOMISK UTREDNING (undantas från fastställelse)

Åtgärd	Kostnad 1999/2000	Årlig kostnad
Informationsskyltar	6 000	1 000
Utmärkning av gränser	16 000	1 000
Tillsyn	4 000	4 000
Totalt	26 000	6 000